

pantur. Hôc modô intellectum duplicem constituunt, unum patientem, alterum agentem. Patiens excipit species ex corpore exspatiantes; Agens eas solis instar illustrat, atque spirituales efficit. Hæc est quorundam sententia de lumine rationis sive intellectus. Nil dicam de inutili distinctione intellectus in agentem & patientem; agens enim si cognitionis est capax, omninò confunditur cum patiente; adeò ut entia præter necessitatem multiplicentur. Nil dicam de speciebus è corporibus progredientibus, an sint corpora, (licet spiritus esse planè repugnet) & an corpus ab aliò corpore possit separari absque diminutione. Nil dicam denique de corporum penetrabilitate, quæ ex hóc placito necessariò profluit. Sed dicant mihi saltem hujus sententiæ propugnatores, quomodo hæc corpuscula per tubum opticum visa aliquot centies augeantur, & crescant, ut tanta oculis nostris appareant? Dicant cur ista corpuscula è longinquò parva, & è propinquò magna sint? Dicant denique, cur aër gravissimum corpus non etiam talismodi species impressas emittat?

§. XIV.

Has difficultates alii videntes hoc lumen rationis aliò modò explicare voluerunt, dicentes: Deum omnes ideas in animâ concreasse eò tempore, quò ipsam animam creavit. Sed considerans, me infinitam multitudinem idearum unius figuræ e. g. trianguli mente intueri posse, quarum nulla alteri sit æqualis; video, quod concludendum sit, Deum infinitum idearum numerum cum animâ meâ creasse, quod credere non possum; cum certus sim, Deum semper facillimâ viâ procedere, quæ verò hæc sit, infra patebit. Concesso, Deum menti has ideas concreasse, alia oritur difficultas, quomodo mens ideis à sensibus repræsentatis ex tantò idearum numerò similes eligere possit; cum ideæ imaginationis ab ideis puri intellectûs quam plurimum sint diversæ. Consideremus tantum, quanta sit differentia inter characteres, quos jam scribo, & inter cogitationes, quæ istis excitantur.

§. XV.

His animò revolutis, penè dixerim, animam ipsam à Deo potentiam accepisse, hæc ideas fabricandi, quando cunque velit; credo etiam, Deum, si voluisset, animæ nostræ hanc potentiam donare potuisse, est enim omnipotens. Perpendamus autem spiritu humilitatis,

*Dea men
concreata*

*agens
efficit*